

naš glas

LOVRENC NA POHORJU

1091 - 1991

DRAGE LOVRENČANKE, SPOŠTOVANI LOVRENČANI

Pred nami je jubilejno leto 1991, leto v katerem se bomo spomnili prvih zapisov o naselbini ob Radoljni, o naselbini ki jo danes imenujemo Lovrenc na Pohorju.

Iniciativni odbor, ki ga je imenovala skupščina KS v sodelovanju s Turističnim društvom Lovrenc, bo začrtal obseg in vsebino praznovanja, ki bo potekalo v celem 1991 . letu. Želimo, da pri pripravah in izvedbi prireditvev sodeluje čimveč krajanov. Proslavljanje si zamišljamo kot srečanja društev, izmenjavo kulturnih prireditvev, športna in zabavna tekmovanja, likovne razstave domačih motivov in organizacijo osrednje proslave.

Srčno želimo, da bi 900 letnice Lovrenca prebudila našo zavest, da živimo v čudovito lepem kraju, da pa je urejenost našega domačijskega okolja odvisna samo od nas samih.

Vsako društvo, ki v kraju deluje, naj prispeva svoj delež, od podjetij pa pričakujemo tudi denarno podporo. Priprave na obletnico nas že silijo, da pogledamo okoli sebe, da se soočimo z nerešenimi problemi komunalne ureditve kraja, da se spoprimemo s problemi, ki so Lovrencu najmanj v čast, to je hotel Jelen in bivša gostilna Planinka v Spodnjem trgu.

V pripravah bo seveda glavna teža na KS in Turističnem društvu, ki bo lahko v tem smislu našlo veliko možnosti za afirmacijo kraja. Priprave in izvedbe pa seveda ne morejo biti brez župnišča v Lovrencu in Puščavi, saj so menihi s postavitvijo samostana usmerjali v našo dolino slovensko kolonizacijo. Naš kraj se prvič omenja 1091. leta, ko je Engelbert Sapanheimski podelil takrat še redko naseljen svet ob Radolni šentpavelskemu samostanu na Koroškem. Od takrat so ohranjeni prvi pisni viri naseljevanja naše doline.

Leto 1991 naj nas spomni korenin, naj nas spomni na naše prednike in bodimo jim hvaležni za dediščino, ki so nam jo zapustili. Pomislimo pa tudi na dediščino, ki jo mi pripravljamo našim zanamcem.

P R O G R A M
KULTURNIH IN ŠPORTNIH PRIREDITEV V LETU 1991

Kako dostojno obeležiti tako visok jubilej kot je 900. obletnica registriranega obstoja kraja je bilo vprašanje, s katerim se je Odbor za pripravo prireditev ob 900. obletnici Lovrenca srečal najprej.

Odločili smo se, da k sodelovanju pritegnemo vsa društva in organizacije v kraju, ki bi tako dobile priložnost pokazati rezultate svojega dela. Za popestritev kulturnih in športnih prireditev smo v program vključili goste ter športnike iz sosednjih krajev.

S posameznimi prireditvami (razstave, simpoziji, predavanja) želimo vsajki jih zgodovina Lovrenca zanima, seznaniti z našo preteklostjo ter kulturno dediščino, ki jo kar premalo poznamo.

Verjetno tudi večina ni spoznala grafike Albina LORBERJA, ki je na naslovnih strani našega glasila. Le-ta bo tudi na vseh plakatih, ki bodo vse leto vabili na že omenjene prireditve. Ta motiv-grafika je del Florjanove votivne oljne slike Jozefa GORZLERJA, ki se nahaja v cerkvi Sv. križa. Predstavlja Lovrenc za časa vladanja Marije Terezije, narejena pa je bila v spomin na veliki požar v Lovrencu.

Kulturne in športne prireditve bodo dajale pečat dogajanju v kraju. Svet KS Lovrenc, Župnijski urad Lovrenc ter Turistično društvo Lovrenc bodo z intenzivnim delom na področju urejanja komunalnih zadev, obnove sakralnih spomenikov ter urejanja okolja, skušali Lovrencu dati lepšo podobo.

V ta namen pozivamo tudi vse Lovrenčane, da uredijo svoja okolja in s tem dajo našemu kraju lepši in bolj prijazen videz.

Vabimo vse, ki bodo to glasilo prelistali, da se prireditve udeležijo ter s tem podprejo delovanje naših društev ter organizacij.

Albina PAJTLER

P R O G R A M

KULTURNIH IN ŠPORTNIH PRIREDITEV V LETU 1991

- JANUAR: - MPZ GOZDAR - Spominski koncert ob obletnici smrti
Jožeta PETRUNA
- TVD PARTIZAN - Medregijsko tekmovanje v smučarskih
tekah za vse kategorije
- FEBRUAR: - DPD SVOBODA - Kulturni praznik
- DPM LOVRENC - Zabavno smučarsko-sankaška tekma
- FOLKLORA - Celovečerni nastop
- MAREC: - MPZ GOZDAR - Nastop z gosti
- GODBA NA PIHALA - Celovečerni koncert
- DPD SVOBODA - Skupni nastop vseh sekcij
- TVD PARTIZAN - Kegljaško tekmovanje (moški)
- AKTIV KMEČKIH ŽENA - Ohranjanje kulturne dediščine
- predavanje
- APRIL: - TVD PARTIZAN - Košarkaški turnir
- GODBA NA PIHALA - Baklada in proslava
- OSNOVNA ŠOLA IN ČEBELARJI - Republ. tekmovanje
mladih čebelarjev, razstava, razvitje prapor
- TVD PARTIZAN - Kegljaška tekma za ženske
- ŽUPNIJSKI URAD LOVRENC - Koncert MPZ Slava Klavora
- MAJ: - MPZ GOZDAR - Koncert ob 25 letnici zbor
- TVD PARTIZAN - Kegljaško tekmovanje in šahovski turnir
- DPM LOVRENC - Srečanje mladih (taborni ogenj)
- JUNIJ: - GODBA NA PIHALA - Revija gasil. godb
- DRUŠTVO UPOKOJENCEV - Tekmovanje v kegljanju
- DPD SVOBODA - Glasbena produkcija osn. šole
- AVGUST: - ŽUPNIJSKI URAD LOVRENC - Razstava zg. dokumentov in
cerkv. opreme v žup. kapeli
- SEPTEMBER: - KS IN ŽUPN. URAD LOVRENC - Osrednja proslava
- OSNOVNA ŠOLA - Likovna razstava s kmečko tematiko
- LOVSKA DRUŽINA - Otvoritev lovske koč
- ŽUP. URAD - Orgel. koncert in razlaga cerkv. opreme
in simpozij o zg. kraja in cerkve
- OKTOBER: - GASILSKO DRUŠTVO - Velika gasil. vaja
- FOLKLORA - Pohorska ohcet

Pri prireditvah sodeluje tudi AKTIV KMEČKIH ŽENA LOVRENC.

ZGODOVINA LOVRENCA

ČLANEK IZ ČASOPISA DRUŠTVA V I G R E D

Pričujoči članek bo poskušal predstaviti pravilno razumevanje in poimenovanje za Lovrenc častitljive obletnice 1091 - 1991.

Leta 1091 so Spanheimi, bogati fevdalni gospodje na Štajerskem, Koroškem in Kraškem ustanovili benediktinski samostan Št. Pavel v Labotski dolini (današnji St. Paul in Lavanttal na avstrijskem Koroškem). Še istega leta (1091) sta Engelbert in njegova žena Hedvika Spanheim samostanu v Št. Paulu z listino podarila pusti svet ob Radoljni (latinsko Radimlac) med rečico Velko na zahodni in Lobničico na vzhodni strani. Poleg sveta ob Radoljni je dobil samostan še vas Ruše (Villa Rouste) in dva vinograda v Loki pri Selnici. Ta daritvena listina je PRVA PISNA OMEMBA SVETA OB RADOLJNI. Pokrajina današnjega Lovrenca se je najprej imenovala po Radoljni - Radimlje pa tudi Radomlje. Sam Lovrenc, ki je predstavljal področje župnije in trga, se prvič omenja leta 1214 (kot S. Laurenti). Poleg imena Lovrenc se v srednjeveških listinah in urbarijih nahajajo tudi imena zaselkov, ki so spadali pod upravno središče v Lovrencu npt.: Smolnik (Zmolnic), Ruta (Gereut), vas Činžat (villa Visen), Kumen (Kumen), Rdeči breg (Rotenberg), Hudi kot (Pesen Winkl), Bezjak (Voizken), Deš (Daechen) - Dešnik, Mavčnik (Maltz).

Domnevamo lahko, da je bila pokrajina ob Radoljni v manjši meri poseljena že pred prihodom prvih benediktinskih menihov iz Št. Paula. To nam potrjujejo krajevna imena, ki so večinoma slovenskega izvora; kar ne velja samo za področje današnjega Lovrenca ampak za vso Dravsko dolino.

Značilen primer slovenskega imena je Radoljna, ki izhaja iz staroslovenskih imen Radigoj, Radigost.

Prav tako so slovanskega izvora tudi naslednja imena: Slepnica, Rdeči breg, Recenjok - Rečnjak (nemško pisano: Retzeniak), Kamenitec, Vrelenk, ...

Zanimive so hipoteze iz zgodovinopisja, ki opozarjajo, da se je na mestu današnje lovrenške cerkve nahajala cerkvica ali vsaj kapelica že pred prihodom benediktincev iz St. Paula. Cerkvica (kapela) naj bi bila last pražupnije iz Hoč, s katero so bili benediktinci po prihodu v Radoljsko dolino v nenehnem sporu. Spor se je rešil leta 1214 s posredovanjem oglejskega patriarha (Wolkferja). Takrat so benediktinci dobili v dokončno potrditev vse župnijske pravice med Lobničico in Velko. Ta sklep so pozneje benediktinci še večkrat potrjevali in dopolnjevali. Tako jim je papež Aleksander IV. leta 1255 potrdil pravico do lovrenške cerkvice. Benediktinci so bili v sporu tudi z drugimi fevdalci, ki so si lastili Radoljsko dolino, vendar je spor s pražupnijo v Hočah zanimiv zlasti zaradi problema postavitve okvirne letnice začetka institucionaliziranega krščanstva v Radoljski dolini. Če bi benediktinci sami zgradili cerkev, kot so trdili, bi ta ne bila predmet podaritve s strani oglejskega patriarha in hkrati vzrok tolikšnih sporov. Tako bi lahko - seveda pogojno - postavili kot prvega znanega začetnika organiziranega krščanstva in graditelja cerkvice v Radoljski dolini hoško pražupnijo, s tem pa dodatno podkrepili tezo o naseljencih doline pred letom 1091.

Iz prej navedenega lahko sklepamo, da ~~1214~~ letno leto (1091) ne bomo praznovali devetsto letnico kraja Lovrenca, pač pa devetsto letnico prve pisne omembe Radoljske doline. Vsekakor pa je leto 1091 pomembno kot začetek obdobja načrtne in pospešene naselitve današnje Lovrenške kotline pod vodstvom samostana iz St. Paula.

SPOSTOVANI KRAJANI

DPD Svoboda Lovrenc na Pohorju s svojimi sekcijami: mladinsko folklorno skupino, moškim pevskim zborom Gozdar, gasilsko godbo na pihala in dramsko skupino, skrbi za kulturo v našem kraju.

Prepričana sem, da kultura v Lovrencu živi. To nam dokazujejo številna priznanja in pohvale, ki jih prejemajo naše sekcije in posamezniki, tako v kraju, kakor tudi zunaj našega kraja.

Problemi, ki nas pestijo, so predvsem pomanjkanje prostorov v kulturnem domu, pridobivanje novih članov, glasbena spremljava, prevozi na koncerte, navsezadnje tudi pomanjkanje denarjaza še bolj intenzivno delo na kulturnem področju.

Ob tej priložnosti bi se rada iskreno zahvalila vsem krajanom, ki prispevate 0,15 % od OD za kulturo v Lovrencu in s tem podpirate delo DPD Svobode. Zahvala gre vsem poštvovalnim vodjem in članom sekcij, ki vztrajno in kljub vsakdanjim težavam uspešno premagujejo vse ovire.

V prihodnje si želimo, da bi delovalo še več sekcij in krožkov.

Ob 900 - letnici bomo sodelovali s svojimi prireditvami skozi vse leto. Želimo si, da bi lahko povabili tudi druga društva, ter nudili kar najbolj kvaliteten program našim zvestim obiskovalcem kulturnih prireditev v kraju.

Zavedati se moramo, da se kultura prebivalcev ne meri le po izvajalcih, ampak tudi po obiskovalcih predstav in proslav. Skrbeti moramo za lepši kraj, boljši, bolj urejen in osveščen, zato pa bo potrebno narediti dosti več in vsi, ki živimo in prebivamo v tem kraju, smo odgovorni za to.

Predsednica DPD Svoboda
Lovrenc na Pohorju:

Vesna Lamut

FOLKLORNA SKUPINA

Začetki Mladinske folklorne skupine DPD Svoboda Lovrenc na Pohorju sežejo v našo osnovno šolo, v leto 1979, ko sem začela zbirati okrog sebe plesalce in plesalke od 3. do 6. razreda. Ob redni vadbi in s prizadevnostjo je skupina že v prvem letu dosegla vidne uspehe, saj smo se že takrat udeležili občinskega srečanja folklornih skupin v Mariboru in bili izbrani za nastop na področni reviji, ki je bila v Veliki Polani v Prekmurju. Istočasno je bila skupina sprejeta v Združenje folklornih skupin Slovenije.

Ljubezen do ljudskega izročila mi je narekovala, da tudi mlade seznanim z bogastvom naše kulturne dediščine. Zavedala sem se, da se skriva v tem bogatem ljudskem izročilu veliko lepega in zanimivega.

V naslednjem letu sem poskrbela tudi za podmladek z učenci obeh drugih razredov in tako sta v kraju delovali nekaj časa dve folklorni skupini. Z izstopom nekaterih plesalcev starejše skupine iz naše šole in z vstopom v račne srednje šole so se pojavile težave z vajami, zato je nastalo vprašanje obstoja skupine.

V želji, da bi še naprej ohranjali naše ljudsko izročilo, pri krajanih pa vzbudili še večje zanimanje za njene vrednote, sem po nekaj mesecih ustanovila sedanjo mladinsko folklorno skupino. V njo sem vključila nekatere plesalce pionirske skupine, pa tudi novince, postopoma pa še plesalce mlajše skupine, ki je medtem prenehala delovati.

Ves čas svojega delovanja se je skupina srečevala z mnogimi težavami. Tu je treba omeniti predvsem zbiranje finančnih sredstev za nabavo izvornih noš, odhod fantov k vojakom in na študij v druge kraje, ter podobno.

Vključevanje novih plesalcev pa zahteva predvsem vztrajnost in veliko individualnega dela.

Tudi z glasbeno spremljavo so bile težave, saj so se muzikanti v tem obdobju menjali kar 3 - krat.

V našo skupino smo vključili tudi ljudske pevke, ki s prepevanjem narečnih pesmi in prikazovanjem ljudskih šeg dopolnjujejo naš program.

V preteklem letu 1989 smo slavili 10 letni jubilej naše folklorne skupine. Za to priložnost smo uspeli nabaviti še izvirne lovrenške noše, naštudirali in prikazali pa smo tudi izvirno POHORSKO OHČET.

Od ustanovitve do danes je skupina nastopila 104-krat, od tega 2-krat na republiškem srečanju folklornih skupin v Ljubljani in 3-krat v republiki Hrvatski.

S svojo urejenostjo in dovršeno tehniko pri izvajanju ljudskih plesov si je skupina pridobila sloves ne samo v domačem okolišu, temveč tudi na področju širše Slovenije.

Četrtinje leto bomo slavili 900-letnico našega kraja, zato bo praznovanje potekalo skozi vse leto. Ob proslavljanju tega visokega jubileja načrtujemo tudi nekaj srečanj s folklornimi skupinami iz drugih krajev. Zato pa bo potrebno tudi nekaj finančnih sredstev, ki jih bo moral priskrbeti organizator praznovanja. Želimo tudi, da se v kulturnem domu končno dogradijo prepotrebni garderobni prostori, brez katerih takih srečanj ni mogoče organizirati. Ta pridobitev pa bi omogočala na našem odru tudi kvalitetnejše predstave in tako bi lahko nudili krajanom še več kulturnih užitkov.

Vodja mladinske folklorne
skupine:

Krista Šiker

PROSTOVOLJNA GASILSKA GODBA NA PIHALA

Vsi, še posebej pa starejši, se spominjate, da ima godba na pihala v kraju bogato zgodovino. Vendar nekaj časa, natančneje v 60-letih, ni delovala. Na pobudo gasilcev, posebej še tov. Mirka Torej, je godba ponovno zaživela. To je bilo pomladi leta 1974. Takrat sem se tudi sam vključil med glasbenike.

Najprej se je bilo potrebno spoprijeti z notno abecedo, šele nato smo iz starih instrumentov pričeli izvabljeni prve zvoke. Zelo veliko truda, napora in prostega časa je bilo potrebnega, da smo uspeli zaigrati prvo koračnico. To nam je dalo novega veselja za nadaljevanje. Takrat nas je vodil tov. Zavernik. Tudi Gabriel Perklič je nekaj časa vodil našo godbo. Nato nas je več let poučeval tov. Vilko Klampfer. Zelo uspešno smo se udeleževali proslav in prireditev tako v kraju, kot tudi izven njega. Težko bi naštel, kje vse nas poznajo.

Največkrat smo se odpravili v Sevnico ob Savi, kjer je vsako leto srečanje gasilskih pihalnih godb iz naše ožje domovine, pa tudi od drugod. Zopet pripravljamo za to revijo.

Le malokdo v kraju ve, da smo posneli nekaj skladb za Radio Maribor. Tudi za TV Novi Sad smo posneli krajši prispevek o godbi in gasilstvu v Lovrencu.

Drugo leto nas je vodil Marjan Kovačič, mlad in zagnan dirigent, a nas je pred dobrim letom zapustil, ker je bil preveč obremenjen.

Za delovanje godbe se moramo zahvaliti godbeniki delovnim ljudem Lovrenca, ki s svojim delom pripomorejo, da lahko nadaljujemo z bogatenjem kulture.

Vsa leta imamo težave ravno s tem, ker je Lovrenc oddaljen od kulturnega središča. Zelo težko je pridobiti strokovnjaka, ki bi se bil pripravljen voziti k nam. Vedeti namreč morate, da smo vsi godbeniki samouki in da nas druži predvsem veselje do glasbe.

Veliko potrpežljivosti, vztrajnosti in časa je potrebno, da se lahko predstavimo s kakšno novo skladbo. In takrat, ko nas slišite, priznajte, da marsikoga pritegne, da bi tudi sam sodeloval. Le malce korajže potrebujeta, pa ste že lahko vključeni. Toda ne pozabite. Začetek je najtežji. Seveda se naigrati nihče ne nauči čez noč. Kar precej časa, trdne volje in veliko vaj je potrebnih za dobrega godbenika. In takrat, ko te zadovoljno občinstvo nagradi, takrat je ves trud poplačan in vse skrbi pozabljene.

Takrat zaigra tudi srce, kakor se je nam zgodilo pred kratkim, ko smo praznovali jubilejni koncert.

Beno Sumer

ZGOLJOVINA ZBOROVSKEGA PETJA

Zborovsko petje v Lovrencu sega tja v čitalniško dobo (Kmečko bralno društvo v Lovrencu pa je bilo ustanovljeno leta 1885 - to leto navaja lovrenška župnijska kronika). Ko se je začel narodno prebujati naš pohorski človek v ponemčenem kraju, so se tudi ločevali ljudje po narodnosti. Zavedni Slovenci niso imeli v kraju nobenih svojih društvenih prostorov, kjer bi se shajali. Bila pa je na voljo edina narodnozavedna gostilna in domačija Pernat, kjer se je dolgo časa odvijala takratna prosvetna dejavnost lovrenških Slovencev. Vaje in ostale potrebne priprave so bile na skednju, kjer je bil za take namene pripravljen prostor.

Karel BREZOČNIK - Hojnikov Karel je bil glavni animator takratnega prosvetnega delovanja v kraju. Učitelj SCHELL je zbiral pevce za zbor in jih vadil za nastope. Pri takratnih dramskih predstavah - igradah je obvezno nastopal tudi pevski zbor z bodrilno slovensko pesmijo.

Sredi krajevnega narodnega preporoda so Nemci za protiutež ustanovili Männergesangverein. Ta zbor je obstajal do prve svetovne vojne.

Ob ustanovitvi Jugoslavije so nadaljevali v kraju s posvetno slovensko pesmijo. Od leta 1920 do leta 1925 je vodil lovrenški mešani pevski zbor kaplan SOMREK, ki je bil dober pianist in pevsko strokovno izobražen. Njega je nasledil domačin Rupert PUŠNJAK, ki je vodil zbor do leta 1930. Leta 1930 je bil v Lovrenc za učitelja premeščen Jože PETRUN in leta 1931 je bil ustanovljen moški pevski zbor "JELKA", ki je pod vodstvom Jožeta PETRUNA deloval do leta 1941. Učitelj CIBIC je v kraju vodil zbor lovrenških kovačev pod imenom "KOVINAR" v letih 1935 do 1937.

Po osvoboditvi je bil v kraju ustanovljen mešani pevski zbor KUD "TONČKA VRESNIK" s 50 pevci in je deloval od leta 1946 do 1952. Tudi tega je vodil Jože PETRUN. Višek takratne pevske dejavnosti je bila uprizoritev spevoigre "PLANINSKA ROŽA" (leta 1952). Kar šestnajst krat so jo uprizorili doma in

drugod. V tem času so tudi uspešno uprizorili spevoigro "KOVAVEV ŠTUDENT".

DPD "SVOBODA" je ustanovilo moški pevski zbor, ki je deloval od leta 1957 do 1960. Eno leto ga je vodil pevovodja KRAJNC, nato pa Jože PETRUN.

Leta 1966 je sindikat gozdnih delavcev na pobudo Jožeta JAVORNIKA in Srečka DOBLJEKARJA ustanovil moški pevski zbor "GOZDAR". Njegov pevovodja je bil - kdo drugi kot zopet Jože PETRUN. Vodil ga je od leta 1966 do 1983. Za njim ga je do leta 1985 vodila Metka SAFFRAN iz Ruš. V jeseni 1985 je zbor prevzel domačin Lovro ČUČKO.

Ugotavljamo, da je bila doba Jožeta PETRUNA zlata doba zborovskega petja v Lovrencu. Kakovost petja je bila pod njegovim vodstvom na zavidljivi ravni, če so le pevci prispevali svoj delež z discipliniranim sodelovanjem. Upamo in želimo, da bi sedanji pevovodja Lovro ČUČKO te zlate čase porovil.

Zapis povzet po zapiskih Jožeta PETRUNA, objavljenih v edicijah, izdanih ob 15. in 20. obletnici MPZ "GOZDAR".

Franc BEČAN

DRUŠTVO VIGRED LOVRENC NA POHORJU

Društvo Vigred se ne more pohvaliti s svojo preteklostjo, kajti v kraju je razmeroma nov pojav. Nastalo je na začetku lanskega leta kot organizacija mladih, ki hočejo prebiti monotonost ponavljajočega se lovrenškega vsakdana. Program društva zajema kulturno, športno in skološko področje, meri pa tudi na razumno urojen krajevno - komunalni sistem. Svoj poglavitni namen vidi društvo predvsem v družabništvu, na podlagi izkazovanja in uveljavljanja različnih interesov, za katere do sedaj ni bilo dovolj posluha. Pri tem si ni naložilo utopističnih ciljev, pač pa stoji na realnih predpostavkah; uveljaviti hoče tiste možnosti, ki so v kraju potenciažno navzoče, a še ne uresničene. Potrebno je poudariti, da je društvo samostojna organizacija, svoje dohodke črpa iz lastne dejavnosti, v prostorski zagatí pa mu veliko pomaga osnovna šola v kraju.

V svojem začetnem obdobju, ko se je društvo ukvarjalo z zadevami formalne narave (sestava programa, pravilnika in registracija društva), je stopilo pred oči lovrenške javnosti z literarnim večerom, izdajo prve številke društvenega časopisa in organizacijo prvomajskega krešovanja. Predvsem bi radi opozorili na izdajo časopisa, čigar prva številka žal nosi še marsikatero nedoslednost in nedodelanost. A že dejstvo, da je časopis sploh izšel, vzbuja veliko upanja za njegovo nadaljne izoblikovanje in izboljšanje. Vsi si želimo čim večjo pestrost in aktualnost časopisa. Poleg prispevkov z literarno, zgodovinsko in našo društveno problematiko, bi radi namenili pozornost tudi temam, ki bi opozarjale na problematiko v kraju. Zato vabimo krajané; naj se nam v naših prizadevanjih pridružijo. Svoja mnenja, kritike, opombe, pohvale, literarne ali druge prispevke naj oddajo v nabiralnik, ki je v predprostoru lovrenške knjižnice.

Izdaja časopisa ni in tudi ne bo ostala edina dejavnost društva. Društvo se bo trudilo, da bo odprto in dostopno vsem; ta predstavitev naj služi kot poziv in izziv vsem mladim krajanom.

Društvo Vigred

NAČRT DELA PLANINSKEGA DRUŠTVA V JUBILEJNEM
LETU 1991

Lani je slavil naše Planinsko društvo Lovrenc na Pohorju mali jubilej. V aprilu je minilo dvajset let, ko smo v našem kraju ustanovili samostojno društvo z nad 100 člani. Od četrtega marca 1967. leta smo bili namreč kot planinska skupina pod okriljem PD Ruše.

Vseskozi je na čelu skupine in društva bil Franc Pačnik, ki je član planinske organizacije od 1952. leta dalje. Včlanjen je bil v PD Slovenj Gradec, PD PTT Maribor, PD Ruše in nazadnje, od njene ustanovitve v lovrenškem PD. Častitljivo redka je slovesnost, ki bo letošnje leto v našem kraju v osrčju zelenega Pohorja. Preteklo je natančno 900 let, kar so v ta kraj prišli benediktinci iz Št. Pavla v Labotski dolini in pričelo se je z naseljevanjem kraja z posebnimi posvetili diakonu sv. Lovrenca. Po zgodovinskih podatkih se je počasi začelo urejevati cerkveno življenje z obstojem župnije sv. Lovrenca, takoj za tem pa tudi življenje ter delo na gospodarskem in kulturnem področju, ki so ga zelo vedro vodili in vzpodbujali benediktinski redovniki. Danes smo jim zaradi tega dolžni iskreno zahvalo.

Zato tudi mi, planici in planinke, spoštujemo to izročilo, ki ima veliko skupnega s mnogih področjih naše bogate zgodovine.

SLOVENCİ IN PLANINE

O gorah in planinah so pisali in se izpovedovali pesniki, pisatelji, pa še prenekateri velemožje našega duha, listi naših gora. In še pišejo, pesniijo. Kot da bi bili vršaci, ki nas obkrožajo, večna, neizpeta pesem. Govorijo in govorimo, da smo Slovenci planinski narod. Pravijo tudi, da je planinstvo slovenski narodni šport številka ena. Še marsikaj drži kar pravijo, govorijo za povezavo Slovencev s planinami. Planinstvo je nekakšen nepisan sinonim Slovenstva.

Skoraj bo minilo 100 let, kar so naši dedje začeli organizirano spreminjati tuja imena in napise v naših gorah v Slovenske. Boj zoper potujčevanje torej ni obšel naših gora in planin.

Zelo veliko je skupnega izročila, ki so ga pričeli višinski kmetje, pastirji, romarji, lovci in drugi pohodniki v naš gorski svet. Prav ob koroško-štajerski deželni meji, na nadmorski višini 1692 m, stoji romarska cerkev sv. Uršule. Je najvišje ležeča cerkev v Sloveniji. Vsakdo, kogar bo pot zanesla na te gore, naj se pozanima, kakšna je zgodovina nastanka cerkve in nato planinskega doma na Uršlji gori.

Naše PD šteje danes skupno 550 članov. Od tega je 270 članov, 110 mladincev in 170 pionirjev in cicibanov. Od njene ustanovitve do danes smo izšolali naslednje planinske kadre:

2 mentorja na COŠ Šercerjeva brigada Lovrenc na Pohorju
(en mentor je umrl),

6 PLV planinskih vodnikov (en je že umrl)

9 MV mladinskih vodnikov, 1 MV odšel iz PD
(vsi vodniki so za letne razmere).

1 vaditelj orientacije in 12 članov GS.

Potrebovali bi še več vodnikov in nujno tudi enega mentorja na šoli, ker je planinska skupina dckaj številčna. Upamo, da bomo našli tudi to rešitev, da se bo kdo prijavil. Stroške šolanja krijejo iz sredstev PZS ali PD.

Slovenci pa nismo zgolj planinski narod po številu planincev, ampak sodimo tudi v sam vrh svetovnega alpinizma. Ponašamo se lahko z imeni, junaki svetovnega slovesa, ki so ime naše deželice ponesli na vse konce sveta. Toda! Pohod na 8.848 m visok Mont Everest se ni začel v Nepal, ampak s pohodom fantiča s prijatelji in starši na najbližje vzpetine nedaleč od domačega praga in kraja.

Kaj nas pravzaprav zvablja in vleče v plenine? Težko bi izluščili eno samo pravilo. Gore in gorništvo so tudi del narodove kulture in kulture slehernega Slovenca. So del intime. Ljudje se v planinah ne le sproščamo, ne zajemamo zgolj zraka in narave z veliko žlico, ampak se tudi spreminjamo. Saj naš pozdrav SREČNO ! prihaja na sleherni planinski poti globlje do srca. V planinah se znanstva in prijateljstva spletajo krepkeje, hitreje in trdneje v bratstvo narodov in narodnosti vsega sveta. Ljudje v planinah ne iščemo le stike z naravo, iščemo tudi ljudi in tudi sebe. Vse to najdemo med vrlimi planinci. Kanček tega atripa gora želimo ponesti tokrat ob teh jubilejnih slovesnostih tudi v vaš dom, med zveste ljubitelje naših gora, planin, vsega tistega, kar je z njimi povezano ter obogateno z izročili prednikov in naše zgodovine.

Planinski srečno na pot !

Franc Pačnik
Predsednik PD Lovrenc
na Pohorju.

NEKAJ O LOVU NAŠEGA KRAJA

Zgodovinopisje nas uči, da je že leta 1091 grof I. Spanheim podaril kotlino ob Radoljni novo ustanovljeni benediktiji v Št. Paulu v Labotski dolini na Koroškem in, da se od takrat šteje in v urbarijih omenja nova naselbina, ki se sčasoma, od prvotnega imena Radmirje, preimenuje v Sv. Lovrenc do današnjega Lovrenca na Pohorju.

V starih zapiskih in urbarijih, ki so govorili o dolžnostih in pravicah podložnikov, lahko često zasledimo gotova določila o lovskih pravicah, o divjadi, o zatiranju zveri, kakor tudi o kazenskih sankcijah za krivolovstvo ali prisvajanju uplenjene divjadi. Iz vseh teh zapiskov je mogoče sklepati, da je ta kotlina, ležeča v osrčju vedno gozdnatega Pohorja, bila bogato lovišče raznovrstne divjadi, zveri in raznih kožuharjev.

Pravica lova je že od nekaj privilegij vladajočih plasti družbe; v lovstvu ni nikoli prevladala anarhija in nesmrtno pobijanje prosto živečih divjih živali, zato se je gotovo število avtohtone divjadi ohranjalo skozi vsa dolga stoletja do današnjih dni. Kolikor ni mogel človek s svojimi primitivnimi lovskimi napravami ohranjati pravičnega ravnotežja divjadi v naradi, so to vlogo opravljale in dopolnjevale takrat še živeče zveri, kakor ris, medved in volk. Spričo težko dostopnih pragozdov se je harmonija naravnega okolja ohranjala tudi v tistih časih, ko je življenjska stiska v vojnih in povojnih letih tlačila človeka in ga silila v divji lov zaradi samoohrambe in preživetja.

S širjenjem števila prebivalstva v Lovrencu in z nastajanjem gorskih kmetij je človek zaradi lastne varnosti pričel na vse mogoče načine uničevati zveri in s tem povzročil hitro naraščanje drugih, prosto živečih divjadi: srnjadi, jelenjadi, zajčevin razne gozdne kuretine.

S tem pa se je tudi razširil lov, utrjevali so se lovski običaji, prišlo je do dogovarjanja med lovci glede zaščite posameznih vrst divjadi, do prepovedi ubijanja redkih vrst živali, skratka, nastajal je red.

Človek se je čedalje bolj zavedal, da je divjad del človekovega naravnega okolja, katerega mora ščititi, varovati in ohranjati v naravnem ravnotežju. Zato je potrebno, da v vsaki civilizirani družbi lov in lovstvo ureja poseben zakonski predpis, ker se s tem preprečuje samovolja posameznikov in nestrokovno poseganje v to naše naravno bogastvo.

Večkrat zasledimo kritike v javnih sredstvih obveščanja o škodi, ki jo je povzročila, o pikrih besedah na račun lovcev kot posebnih izbrancev z izključno pravico do lovskih užitkov in o slastnih pojedinah; ko pa preberemo imena avtorjev teh pisarij, ugotovimo, da se za tem skriva bodisi tendenca, zavist ali nevednost. Danes je skoraj že moderno, da se za uničene gozdove išče krivda v divjadi, češ, da številčnost srnjadi, gamsov in jelenjadi požira kubike in kubike leša na Pohorju, toda na žalost le v državnih gozdovih, privatne gozdove pa pušča, najbrž iz posebnih simpatij pri miru.

Izvrševanje lova pri nas je urejeno v okviru Lovske družine, katera z internimi predpisi in vsakoletnimi plani odstrela, gojitve in zaščite divjadi skrbi za strokovno izvrševanje lova in za dobro gospodarjenje z uplenjeno divjadjo. Posebej pa mora upoštevati dejstvo, da gospodarji kot lovska organizacija sočasno na istem prostoru z ostalimi gospodarskimi panogami, kot sta predvsem kmetijstvo in gozdarstvo. Že omennjeni plan odstrela predvideva na podlagi ugotovljenega staleža potrebno število posamezne divjadi za odstrel, kar se tudi vsako leto dosledno izvrši. Disciplina pri izvrševanju odstrela je nujna, ker le na ta način lahko ohranjamo takšno stanje divjadi, ki ni v škodo sebi in drugim. Kajti s preštevilnim staležem in spricho mlilih zim bi potencirano

naraščala nevarnost raznih bolezni kot so garje, gamsja slepota, steklina, razni zajedalci in drugo. Kmečkim površinam in gozdovom pa preštevilčnost divjadi gotovo ne bi bila v korist.

Zaradi ilustracije navajamo, da predvidevajo naši letni plani odstrela okrog 80 glav srnjadi, 45 glav jelenjadi, 50 glav gamsov, 10 divjih prešičev in 10 damjakov. Zajec, fazan, gozdni jereb in divji petelin pa so zaščiteni. Lov smatrajo nekateri kot izključno gospodarsko panogo in povsem zanemarjajo športno-rekreativno plat tega udejstvovanja. Da je gospodarska panoga, ni dvoma, saj razpolaga z določenimi gmotnimi vrednotami, ki v naši lovski družini, spričo odstreljene divjadi in visokih cen za divjačino, niso ravno male. Da pa je izvrševanje lova tudi razvedrilo in šport, pa tudi ni nobenega dvoma; tudi ta plat udejstvovanja je vse pozornosti vredna. Pri današnjem tempu življenja in stalnih stresih v gospodarskem, političnem in družbenem dogajanju, je rekreativna vloga lova še kako dragocena in potrebna. Skupni jesenski lovi so prava manifestacija, so številno srečanje lovcev za družabno in dobro počutje, obenem pa tudi izpolnjevanje odstrela predvidene divjadi.

Naša lovska družina šteje 100 članov in nekaj pripravnikov. Za gospodarjenje z loviščem je odgovoren 9 - članski izvršilni odbor, kateri imenuje za svojo pomoč razne komisije, kot so gojitvena, disciplinska, finančna in druge, medtem, ko je nadzorni odbor treh članov organ za kontrolo in spoštovanje zakonitosti. Z lastnimi sredstvi in s prostovoljnim delom naših članov ter podarjenim lesom od lovrenških gozdnih posestnikov, smo zgradili prelep Lovski dom na Rdečem bregu, ki je plod naše solidarnosti in ponos naše družine.

Lovski zdravo!

ing. Hrabro Pernat
za LD Puščava

AKTIV KMEČKIH ŽENA PRI GG TOK GOZDARSTVO
LOVRENC NA POHORJU
(od 1984 - 1987)

Na pobudo Kmetijskega zavoda iz Maribora ter področne pospeševalke za kmečke žene Teje Ozimič je bil ustanovni sestanek Aktiva kmečkih žena pri GG TOK Gozdarstvo Lovrenc na Pohorju 27. februarja 1984. leta. Na tem prvem sestanku je tov. Teja lovrenškim kmečkim ženam razložila pomen združevanja v aktive ter vlogo le-teh v vsakdanjem življenju.

Sestanek je popestrila s predavanjem za žene na temo Kmečka hiša pri vklapljanju v okolje.

Da bi delo aktiva zaživel, je bil izvoljen odbor z devetimi članicami (iz vsakega zaselka ena) ter predsednico Štefico Osovnikar, ki se je prva spopadla s težavami zaupane funkcije.

Dejavnost aktiva je bila v preteklih štirih letih naslednja: Izobraževanje žena s predavanji o higieni, ureditvi kmečke hiše, cvetju ter zelenju, raku na dojkah, zelenjadstvu ter ureditvi kmečkega vrta, prvi pomoči pri živini in o izdelovanju sirov.

V času zimskih šolskih počitnic v preteklih treh letih je bil izveden program gospodinskoturističnega tečaja, ki je osnova za delo na turistično usmerjeni kmetiji. Tečaj je vodila učiteljica Cveta Hočevnar.

Ob krajevnem prazniku 16. septembra 1984. leta je aktiv sodeloval z razstavo kruha in pogač ter prodajo le - teh. Za sprostitev kmečke žene sta bili do letošnjega leta organizirani dve ekskurziji. Prva je bila leta 1984 na Gorenjsko z obiskom Bohinja in turističnih kmetij v okolici Bleda; združili smo prijetno s koristnim - z nakupom v tovarniških trgovinah (Emo, Liboje, Almira).

V letu 1986 je bila izvedena ekskurzija v Škofjo Loko z ogledom gradu in tovarne v Kranju ter nakupom pri Peku.

Na pobudo tov. Vere Fabrici se je vsako leto organiziralo silvestrovanje, katerega so se kmetje radi udeleževali.

Tudi ob prazniku žensk 8. marcu, smo bili aktivni, saj smo pripravili srečanje s sosednjim aktivom iz Ruš, oziroma v naslednjem letu vrnili obisk.

V letu 1986 se je od aktiva poslovila področna pospeševalka Teja, njeno delo je prevzela Terezija Meško iz OZVŽ Ptuj.

Andreja Šlaus, ing.

AKTIV KMEČKIH ŽENA (od 1987 do 1990)

Aktiv kmečkih žena šteje 51 članic. Aktivnih, torej tistih, ki so pripravljene sodelovati ter marsikaj žrtvovati, je polovica. Prav ta polovica je z navdušenjem sprejela predlog, da se v zimskih mesecih dobivamo vsak petek v mesecu na ČAJ-u ob 5. uri. Ta prijetna srečanja smo razširile na deset mesecev v letu. Ob izmenjavi izkušenj popestrimo srečanja tudi z dobrim pecivom. Izkazalo se je, da nas takšno druženje zblážuje ter daje elan pri težkem, kmečkem delu in življenju. Novoletni ples je že tradicionalen in je vsako leto bolj obiskan in zabaven. Z velikim veseljem ugotavljamo, da je kmeticam - tudi starejšim - takšno družabno življenje v veselje, ker se sicer ne bi tako številčno in z veliko mero vloženega dela, odzvale vsaki prireditvi. Prav s prireditvami ter s srečolovom, za katerega proizvode darujejo lovrenški ter ruški obrtniki in podjetja, prislužimo denar za kratke, a zdravju potrebne oddihe.

Za praznik žena smo se spomnili najstarejših kmetic rojenih od leta 1900 do 1910. Takšnih mater -kmetic imamo še pet (Pečovnik-Rebernikova, Osovníkar, Paulič-Kapurova, Jesenik-Harihova, Vicman-Prodnerjeva). Spomnili smo se tudi matere - kmetice iz mlajše generacije, ki je podarila življenje petim otrokom (Martine Karničnik), Za skromno obdaritev naših slavljenk, sta sredstva prispevala TOK Lovrenc na Pohorju in SO Ruše.

V kulturnem domu smo ob sodelovanju RTV Maribor ter nastopajočih Lovrenčanov pripravile Javno kmetijsko oddajo, ki je tudi prispevala k poživitvi našega kraja.

Ponosne smo, da nam je bilo zaupano sodelovanje pri praznovanju 40-obljetnica GG Maribor. V veselje nam in kupcem smo prodale vse pripravljene kmečke dobrote.

Naveza^p smo stike z aktivom kmečkih žena v Zgornji Ščavnici. Vsako leto smo vabljeni na proslavo dneva žena ter praznik žanjic v mesecu juniju. Bile smo tudi na žetvi kot tekmovalke in ugotovile, da žetev tudi v Lovrencu še ni pozabljena. Tovarna kos in srpov pa nas je opremila s srpi.

V sodelovanju z aktivom kmečkih žena Ruše smo v Lovrencu pripravile zakusko ob ustanovnem zboru Kmečke zveze.

Združena zveza Slovenije nam je omogočila ter plačala stojnico na sejmu v Radgoni, kjer smo prodale vs^o pripravljeno pecivo ter tako obogatile našo blagajno.

Poskrbele smo tudi za izobraževanje. Poslušale smo predavanje Higijensko čiščenje molznih enot, Zdravilna zelišča, Cvetni aranžnaji ter si ogledale video kasete Kmečki turizem.

Organizirali smo plesni ter šiviljski tečaj. Po sindikalni ceni smo nabavili proizvode tovarne Zlatorog, Sladkorske tovarne ter proizvode APIB-a. Semenarna Ljubljana je poklonila vsaki aktivni članici tri zavitke semen .

Posebno pozorno pa načrtujemo izlete- tako, da so v razvedrilo ter zdravju koristni. Dvakrat na leto pa dva do tri dni namenimo kopanju v morski vodi (Strunjan, Crikvenica, Simonov zaliv).

Za en dan pa skočimo v Moravske ali Ptujске Toplice. Med potjo si še kaj ogledamo (farmo prašičev, živinorejski zavod Ptuj, Ptujski grad). Družba je na izletih vesela, neobremenjena z vsakodnevnimi težavami kmetije. Kmetje vedo, da je doma vse živo in sito ter da bo tudi delo počakalo.

Že dve leti organiziramo pregled na MAMOGRAFU (pregled prsi). Pregledale smo si tudi sedimentacijo krvi ter izmerile krvni pritisk.

Želimo in upamo, da bodo tisti, ki so nas postavljali na stranski tir doželi, da je za obstoj človeka potrebno tudi trdno kmetijstvo in da smo zato potrebne tudi me - žene, matere, gospodinje in delavke na polju, vse v eni osebi.

Predsednik Aktiva kmečkih
žena

Vera Fabrici

GASILSKO DRUŠTVO LOVRENC NA POHORJU

Društvo spada med najstarejša v Lovrencu. Tradicija gasilstva na slovenskem je stara že polnih 120 let. Naše domače društvo bo leta 1992 praznovalo že 115 letnico. Vzrok za to častitljivo obletnico so bili pogosti požari, ki so prizadeli to pohorsko naselje.

Leta 1720 in 1821 sta bila dva velika požara. Enkrat je gorel spodnji, drugič pa gornji trg. Kljub velikim požarom je moralo preteči precej časa, da so leta 1877 ustanovili Prostovoljno gasilsko društvo Lovrenc. Začetki so bili težki, saj niso imeli ustrezne gasilne tehnike. Gasili so z vedri, čebri, vprežnimi vozovi.... Kasneje so dobili ročne gasilne črpalke in nekaj cevi. Poskrbeti so morali tudi za gradnjo protipožarnih ribnikov sredi naselja. Od takratnih ribnikov so ostali samo trije. Gasilsko društvo je utrpelo velike izgube med prvo svetovno vojno. Po koncu vojne so bili skoraj na začetku, saj so morali ponovno nakupovati gasilno opremo. Leta 1925 je gasilsko društvo kupilo prvo motorno brizgalno Rosenbauer.

Naslednja leta so odbor zelo pomladili. Spremembe so bile vidne. Pričeli so tudi z izobraževanjem kadra. Takrat so ustanovili tudi godbeni oddelek pri društvu, ki je bil aktiven saj je sodeloval na povorkah in budnicah.

Med drugo svetovno vojno so bile zopet težave, saj so se gasilci udeležili NOB. Oprema in dom sta propadala. Kroniko so uspeli rešiti, tako da imamo še sedaj celotno zgodovino zapisano in ohranjeno.

Po koncu vojne so se gasilci ponovno zbrali in se dogovorili, da bodo z delom v društvu nadaljevali. Zgraditi so morali novi dom, saj je bil prejšnji med vojno porušen. Tudi novo vozilo so dobili.

V letih 1946 do 1950 so gradili dom, tako, da je lahko delo gasilcev pričelo kolikor toliko normalno teči.

Želja po novem vozilu se jim je izpolnila ob 90 letnici društva, od gozdnega obrata pa so dobili še kombi.

Kljub boljšemu gmotnemu položaju je društvo takrat izgubilo pihalno godbo.

Ob 95 letnici so kupili motorno brizgalno Rosenbauer.

Ob 100 letnici društva so postali bogatejši za kombinirano vozilo.

Leta 1988 so ponovno pomladili upravni odbor in ta je začel delati z velikim elanom. Kupili smo avtocisterno, prepotrebno za naše razmere. Ker je bil gasilski dom pretesen; smo se lotili tudi širitve le tega.

Želimo si, da bi bil ob 900 letnici kraja dom končan in predan svojemu namenu.

Vsega tega pa ne bi bilo, če ne bi imeli podpore v krajanih, saj nam ti finančno in moralno radi priskočijo na pomoč.

Za Gasilsko društvo Lovrenc:
Andrej KASJAK

LOVRENČANI SMO ŽE DOLGO DOBRI TEKAČI

Po nekajletnem mrtvilu po vojni smo v letu 1953 ustanovili telesnovzgojno društvo "Partizan." V začetku je bilo delo društva bolj ali manj kampanjsko. Gojili smo veliko športnih panog, ki pa zaradi pomanjkanja strokovnega in organizacijskega kadra v nobeni panogi niso uspeli prodreti v slovenski in jugoslovanski kvalitetni vrh. Ko je leta 1959 prevzel dolžnost predsednika društva bivši prvoligaški igralec in državni reprezentant v odbojki, smo se dogovorili, da bomo posvetili posebno pozornost tistim športnim panogam, za katere imamo naravne pogoje in ustrezen strokovni kader. To je bil tek na smučeh in lahka atletika. Rezultati so bili takoj vidni, saj smo v društvu od leta 1959 do danes vzgojili 34 republiških in 29 državnih prvakov, dve državni rekorderki ter štiri Balkanske prvake. Poleg tega so naši tekmovalci in tekmovalke nad 200 krat nastopali v državni reprezentanci in dosegli v mednarodnem merilu odlične rezultate. Po uspehih v mednarodni konkurenci sta istopala Marjeta Kačič in pokojni Jože Krajnc. V preteklih dveh letih smo zaradi slabih snežnih razmer in gmotnega stanja v društvu nekoliko stagnirali. Nimamo lastnega prevoznega sredstva za prevoz tekmovalcev na treninge in tekmovanja. Nimamo pa tudi teptalnika za pripravo prog. S tem nam je onemogočeno organiziranje večjih tekmovanj. Po novi organiziranosti občin obstaja bojazen, da se bo materialno stanje društva še poslabšalo. Upam, da se bo v prihodnosti stanje izboljšalo in da bodo mladi strokovni delavci uspešni pri svojem delu ter tako povrnili sloves Lovrenca v jugoslovanskem in mednarodnem merilu.

Anton Garneš

STRELSKA DRUŽINA "GOZDAR" LOVRENC NA POHORJU

Strelska družina je imela prvi ustanovni zbor 30.5.1954 - v takratni gostilni "KODER" v Lovrencu na Pohorju, kjer je bilo navzočih 44 članov.

Predhodno je bil imenovan pripravljalni odbor - treh članov strelcev, ki je pripravil vse potrebno za ustanovitev te strelske družine. Na tem ustanovnem zboru je bil izvoljen PRVI UPRAVNI ODBOR v katerem so znana imena - Leon GODEC, Jože GUCMANDL, Franjo TONIUTTI, Mirko TOREJ, Rado KASJAK in drugi. Imenovala se je STRELSKA DRUŽINA RADOMLJE LOVRENC NA POHORJU.

V letu 1956 so zgradili terensko strelišče na "Jakopičevem" za malokaliberske in vojaške puške, kar je razvidno iz prevzemnega zapisnika. Strelišče je odgovarjalo predpisom za ostro streljanje.

Zaradi premestitve nekaterih agilnih članov je družina prenehala delovati v letu 1960.

V letu 1962 je strelska družina znova zaživela pod vodstvom neumornega strelca, sedaj že pokojnega Marka HLASTEC in pod pokroviteljstvom tedanjega gozdnega obrata Lovrenc. Takrat je dobila novo ime: STRELSKA DRUŽINA "GOZDAR" LOVRENC NA POHORJU.

Osnovna naloga strelske družine "GOZDAR" je bila vzgajati mladi rod v strelskih veščinah, kar ji je v veliki meri uspevalo. V tem obdobju je strelska družina doživljala razne vzpone, pa tudi padce, vendar je bilo več vzponov kot padcev.

V času predsednikovanja Jožeta ŽAUCERJA je bil poleg rednega treniranja in tekmovanja s pomočjo krajanov nabavljen društveni prapor.

Takrat so se vse vadbe in tekmovanja z zračno puško vršila v raznih privatnih prostorih in kegljiščih. Naša osnovna naloga je postala zgraditi si moderno strelišče. V času mandatne dobe Draga KOTNIK smo to uresničili. Osnovna šola Lovrenc nam je odstopila kletne prostore pod svojo šolsko delavnico. Tam je bila pred leti delavnica za strojenje kož, v novejšem času pa so imeli v teh prostorih konje.

Požrtvovalni člani strelske družine so s pomočjo kmetov in krajanov s področje Lovrenca iz teh prostorov uredili moderno petstezno avtomatsko strelišče za streljanje z zračnimi

puškami. Otvoritev tega težko pričakovanega avtomatskega strelišča je bila 1. maja 1985.

V tem času smo zabeležili največji vzpon strelske družine.

Rado se zgodi, da se, ko ima društvo vse pogoje za delovanje, začnejo notranje zdrahe. Nekateri odstopijo, drugi še ostanejo in molče delajo, kljub temu se začnejo krhati prejšnje, dobre in požrtvovalne vezi.

Upamo, da se bo tudi ta notranja kriza prebrodila.

Za strelce!

Mirko KURBUS

LOVRENŠKI ČEBELARJI

Čebelarstvo je v našem kraju sorazmerno dobro razvito. Čebelarji se organizirano združujemo v ČEBELARSKI DRUŽINI, ki šteje trenutno 40 članov. Vsi skupaj smo letos vzimili kar 553 čebeljih družin.

Pa pogledjmo malo nazaj. Za naše čebelarje je bilo krizno leto 1988, ko so zaradi bolezni pomrle skoraj vse čebele. Od 350 družin, kolikor smo jih zazimili, je ostalo pri življenju le 35 družin. Nekaterim čebelarjem so pomrle prav vse čebele. S pametnim čebelarjenjem, kajti to je posebna znanost, smo čebelje družine precej okrepili. Bolezen čebel, varooza, ki je masovno uničevala čebele, ni več tako nevarna, kot je bila. Dobili smo odgovarjajoče zdravilo, katerega čebelarji zadnje leto uspešno uporabljamo.

Naša družina praznuje letos 70 letnico organiziranega obstoja. Iz naših starih zapiskov je razvidno, da so bili v našem kraju organizirani čebelarji že leta 1921. Naš, pred kratkim umrli čebelar, Jakob ŠVAJGER, je imel čebele že leta 1913. Znanih in vnetih čebelarjev je bilo še več. Ob tem lepem jubileju, 70. letnici organiziranega čebelarstva, bo naša družina letos razvila svoj društveni prapor.

Med vojno so posamezni čebelarji še čebelarili, organizirani pa niso bili.

Takoj po vojni je naša organizacija ponovno oživela. Na našem območju smo imeli kar dve družini: eno v Puščavi, drugo v Lovrencu. Zaradi malega števila članov, sta se pozneje obe združili v eno.

Zelo vneti povojni čebelarji so organizirali plemenitno postajo za vzrejo matic pri Lamprehtu.

Naša družina skrbi tudi za svoj naraščaj. Na osnovni šoli deluje že šest let čebelarski krožek. Mladi čebelarji si pridobivajo pod vodstvom izkušenih čebelarjev potrebno znanje za umno čebelarjenje. Vsako leto se mladi slovenski čebelarji pomerijo v svojem znanju. Tako tekmovanje bo letos maja pri nas v Lovrencu.

Za čebelarsko družino:
Miha ŠTAVS

T A B O R N I K I

Kmalu po ustanovitvi ZVEZE TABORNIKOV SLOVENIJE smo ustanovili (leta 1952) tabornike tudi v Lovrencu na Pohorju. Ob ustanovitvi smo bili samostojna četa, ki pa je sčasoma prerasla v odred. Vsak odred ima svoje ime. Naš odred se imenuje ODRED ZELENEGA POHORJA. Taborniška organizacija vključuje v svoje vrste mlade in starejše tabornike. Najmlajši se udeležujejo v družini MURNOV - tu so predvsem predšolski otroci, potem so MEDVEDKI in ČEBELICE - med nje spadajo učenci od 1. do 4. razreda osnovne šole. Tem sledijo mlajši TABORNIKI in TABORNICE - od 5. do 8. razreda, imamo pa še starejše TABORNIKE in TABORNICE - od 15. do 18. leta ter starejše tabornike STARE GRČE. Trenutno šteje naša organizacija 125 članov.

Naša dejavnost je zelo pestra in predvsem zaradi svojega programa zelo privlačna za mladino. Naša dejavnost se razvija v vodovnem sistemu. Vod šteje 8 do 12 članov. Vsak vod ima svoj ime in vodnika. Naš najboljši vod je vod JELENOV ROG .

Taborniška organizacija je vzgojna organizacija, ki vzgaja in vodi mladega človeka. S tem, ko ga navaja na življenje v naravi, ga oblikuje v dobrega, poštenega in delovnega človeka. Taborniški zakoni dajajo taborniku smernice, kako naj zdravo, pošteno in pametno živi.

Naša organizacija je tesno povezana s šolo, ki nam pomaga pri uresničevanju našega vzgojnega smotra. Šola nam nudi šolske prostore in nam pomaga tudi pri organizaciji letnega tabora, ki ga pripravimo vsako leto v Bohinju. Ker nimamo svoje lastne taborne opreme, smo gostje tabornikov ODREDA UKROČENE REKE iz Maribora.

Letni tabori so zelo vzgojni, saj se taborniki na njih navajajo na samostojnost, na red in spoznavajo lepote naše domovine. V igri, pesmi in izletništvu preživijo taborniki nekaj dni pod šotori v prijetnem vzdušju v prečudoviti naravi.

Za odred:
Vojko LOVŠE

VIZIJA TURISTIČNEGA RAZVOJA V LOVRENCU NA POHORJU

Lovrenc leži v osrčju Pohorja, v kotilini ob Radoljni, na nadmorski višini okoli 450 m. Klima je zmerna kontinentalna, z zmernimi padavinami in ne preveč ostrimi zimami. Okolica je gozdnato sredogorje s čistim ozračjem, kar je posledica pretežno iglastih gozdov. Megle kraj skoraj ne pozna. Oskrba s pitno vodo je odlična iz naravnih izvirov zajetih na nadmorski višini med 900 in 1060 m. Vsi ti kvalitetni pokazatelji so izpolnjevali pogoj za uradno priznanje kraja za klimatsko zdravilišče, kar je takratna Dravska banovina to tudi s posebno odločbo uzakonila.

Kakor iz navedenega sledi, je kraj imel že v staro Jugoslaviji solidno osnovo za razvoj turizma in tudi že zametke turistične ponudbe. Pension Buttner in okoli 30 postelj za turistične goste pri zasebnikih, je predstavljalo že kar bogato osnovo za takratni razvoj turizma. Tudi ostali činitelji, ki pogojujejo uspešnost razvoja turizma, tako gostinstvo, trgovina, pošta, zdravstvo ..., so bili ustrezno podani. Obstojala je tudi 50 m smučarska skakalnica, okrog katere se je smučarski šport že dokaj živahno razvijal.

Vojna in povojna leta so za desetletja zamrla vso turistično dejavnost. Ostali so nam naravni pogoji in ostala nam je lepota kraja, kakršna je bila nekoč, to pa je tudi za bodočnost pomemben činitelj, saj se pojavljajo nove oblike povpraševanja po turističnih uslugah. Z zgraditvijo cestne povezave našega kraja z ostalim svetom, s posodobitvijo telefonskega omrežja, banke, zdravstvene in zobozdravstvene in ostale infrastrukture, ter razvitjem sodobnega športno-turističnega centra na Rogli, je videz tega kraja v smislu turističnega razvoja, več kot idealna. Prilagajati pa se bo potrebno tudi novim oblikam povpraševanja, različnim kategorijam gostov, tistim, ki razen čistega zraka, lepe okolice in miru, potrebujejo še kaj več ali pa čisto nekaj drugega. Zato je potrebno prisluhniti tudi ljubiteljem športa, zabave, kulture, upoštevati tako zahteve mladih kot starih in tako

kvaliteto turistične ponudbe popestriti in jo narediti privlačno. Imamo že solidne začetke razvoja tenisa in jahalnega športa. Razvijajo pa naj se še naprej do sedaj že uveljavljene športne panoge kot so smučanje, keglanje, strelstvo, lov in ribolov. Smučarska vlečnica dolžine 500 m, je že dolgo dobo v obratovanju, žal pa zaradi pomanjkanja snega že dve leti ni obratovala. V kraju sta na voljo tudi dve avtomatski kegljišči, tri tenis igrišča, pet jahalnih konj, sprehajalne poti....

Za razvoj takšnega turizma ni dovolj, da obstoja v kraju turistično društvo, marveč je potrebna organiziranost in prizadevnost vseh ljudi kraja, ki prihajajo v stik posredno ali neposredno s turistično ponudbo. Takšen turizem je dolgoročna naloga ne samo gospodarstva, marveč tudi vzgoje in kulture, odvisna pa je tudi od gostoljubja in prijaznosti vsega prebivalstva. S spremembami v političnem sistemu je po demokratičnih načelih dana možnost razcveta privatne podjetnosti, ki je svojo konkurenčno sposobnostjo v stanju razdramiti okorelost, nezainteresiranost za napredek, neprijaznost in nepodjetnost, takoimenovanega družbenega sektorja.

Še poseben problem je težnja za ohranjanje čistosti naravnega okolja. Tu mora vzgoja mladine odigrati pomembno vlogo. Imeti moramo občutek za čistost, red in urejenost, kar je pravtako dolgoročna naloga nas vseh, od šolstva do poslednjega civilizirano obnašajočega se človeka.

Turistično društvo je in bo pripravljeno sodelovati z vsemi in vsakim, ki bo imel v svojem programu turistično dejavnost, posredno ali neposredno opredeljeno kot del sodobnega razvoja slovenske družbe in bo pripravljen uresničevati načelo "TURIZEM SMO LJUDJE".

Za Turistično društvo Lovrenc:
Hrabro ing. PERNAT

KAKO RAZMIŠLJAJO O ZDRAVEM OKOLJU MLAJŠI ŠOLARJI ?

Vsi si želimo, da bi bili zdravi. Da bi se nam ta želja uresničila, bomo skrbeli za čistočo in red. Ljudje bi bili veliko bolj zdravi, če ne bi bilo toliko avtomobilov, tovarn.... Pa tudi sami ljudje delamo škodo, ker v gozdu odmetavamo papirčke, steklenice, embalažo, konzerve.... Da bi bilo v naravi čim manj takih stvari, bo poskrbela stranka zelenih.

Če želimo na našem planetu ohraniti zdravje, moramo za to skrbeti vsi.

Onesnaženo okolje imamo ob gozdovih, na divjih odlagališčih in ob potokih. Zrak onesnažujejo tudi tovarne. Na dimnike bi morali napraviti več čistilnih naprav.

Zraka ne onesnažujejo samo tovarne, ampak tudi mi Lovrenčani. Kdo pa odmetava papirčke po naravi? Kdo odvaža smeti v gozde? To smo mi, Lovrenčani. Ko bi se vsaj malo zavedali, da na tak način zastrupljamo sami sebe, hkrati pa tudi druge. Ne bodimo tako neodgovorni. Pospravimo ves nered pred svojimi hišami, na divjih odlagališčih, ob potokih in ob gozdovih. Saj ni tako hudo.

Če ne bomo nič ukrepali, bo naša 900 letnica v umazaniji.

Za čisto okolje moramo skrbeti vsi ljudje, ne samo eden. Skrbeti moramo, da ne odmetavamo smeti v naravo. Opozarjati moramo tudi druge ljudi, da tega ne počnejo, ker s tem škodujejo sebi in drugim. Veliko odpadkov lahko skurimo, kar pa ne gori, moramo spraviti v vreče in odnesti v kesone. Za čisto okolje skrbimo tudi, če odpadke, ki jih najdemo v naravi pobereemo.

Če bi vsi ljudje delali tako, bi bilo več svežega zraka in naše okolje bi bilo čisto. Namesto kupov smeti bi rastle trava in cvetele bi rožice.

Nekateri ljudje zanemarjajo naše okolje. Takšni ljudje ne dajejo lepega zgleda šolarjem, ki smo se dogovorili, da v Lovrencu ne bo nastalo smetišče.

Glasilo smo izdali v osnovni šoli v Lovrencu na Pohorju
ob sodelovanju Krajevne skupnosti Lovrenc na Pohorju.

Pri urejanju so sodelovali:

Dušan FORNEZZI

Marija OSVALD

Andrej KASJAK

Božo FORNEZZI

Milena PEČNIK